

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΧΟΛΙΟ

Αγαπητοί αναγνώστες,

Το νοσοκομείο, ως πλαίσιο εργασίας, θεωρείται από τα πλέον στρεσογόνα για τους εργαζόμενους. Συνθήκες όπως φόρτος εργασίας, μειωμένο προσωπικό, χαμηλοί μισθοί, ανεπαρκής ενδονοσοκομειακή συνεργασία και υποστήριξη, έκθεση σε δύσκολες ανθρώπινες καταστάσεις και αδυναμία εξεύρεσης ικανοποιητικών λύσεων, προσωπική συναισθηματική εμπλοκή κ.ά., αποτελούν εν δυνάμει πηγές συναισθημάτων επαγγελματικής εξουθένωσης για τους απασχολούμενους στην παροχή φροντίδας υγείας, κοινωνικών υπηρεσιών και κοινωνικής εργασίας.

Η κοινωνική λειτουργός και ψυχολόγος Lina Delli και συνεργάτες παρουσιάζουν στο πρώτο άρθρο του παρόντος τεύχους (αρ. 123/2016) της *Κοινωνικής Εργασίας* συγχρονική μελέτη - η οποία διεξήχθη το 2015 -, αποσκοπούσα στην εκτίμηση της επαγγελματικής ικανοποίησης και της ποιότητας επαγγελματικής ζωής 129 κοινωνικών λειτουργών που εργάζονται σε δημόσια νοσοκομεία της Αττικής. Στη συγκεκριμένη έρευνα, η επαγγελματική εξουθένωση εντάσσεται στα ερευνητικά εργαλεία ως επί μέρους διάσταση της ποιότητας επαγγελματικής ζωής. Σύμφωνα με τα πορίσματα, οι κοινωνικοί λειτουργοί του δείγματος εμφανίζουν "μέτρια προς υψηλά επίπεδα" ικανοποίησης από την εργασία τους και την ποιότητα της επαγγελματικής τους ζωής, παρά τους χαμηλούς μισθούς και τις δύσκολες συνθήκες εργασίας. Η συνειδητή επιλογή του πλαισίου απασχόλησης και η ικανοποίηση από την προσφορά προς τους άλλους, μεταξύ άλλων παραγόντων, φαίνεται να λειτουργούν προστατευτικά για τους κοινωνικούς λειτουργούς. Θα προσθέταμε, ότι και ο μόνιμος, δημόσιος χαρακτήρας της απασχόλησης ενδέχεται, εν μέσω της παρατεταμένης οικονομικής κρίσης στη χώρα και της υψηλής ανεργίας στον ιδιωτικό τομέα, να λειτουργεί επίσης προστατευτικά.

Η αφηγηματική βιογραφική προσέγγιση χρησιμοποιείται στην Κοινωνική Εργασία και τη Συμβουλευτική ως μέθοδος τόσο για ερευνητικούς σκοπούς όσο και θεραπευτικούς. Στο προηγούμενο τεύχος (αρ. 122/2016), παρουσιάσαμε την αφηγηματική μέθοδο για θεραπευτικούς σκοπούς.¹ Στο παρόν τεύχος, η Βενετία-Άννα Λαμπροπούλου, κοινωνική

---

1. Βουλγαρίδου, Μαρία (2016). Η αφηγηματική προσέγγιση στη Συμβουλευτική, *Κοινωνική Εργασία*, τεύχος 122, έκδοση Σ.Κ.Λ.Ε.

λειουργός και μέλος Ε.ΔΙ.Π. Κοινωνικής Εργασίας στο ΤΕΙ Αθήνας, χρησιμοποιεί τη μέθοδο των Ιστοριών Ζωής, με ερευνητικό εργαλείο τη θεματικά εστιασμένη βιογραφική, αφηγηματική συνέντευξη, σε μελέτη των παραγόντων που επέδρασαν στις εκπαιδευτικές επιλογές φοιτητών Κοινωνικής Εργασίας με αναπηρία. Το δείγμα συγκρότησαν έξι φοιτητές με αναπηρία από τους επτά που φοιτούσαν σε Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας την περίοδο της μελέτης. Εστιάζοντας στο κοινωνικό μοντέλο της αναπηρίας - σε αντιδιαστολή με το ιατρικό -, η συγγραφέας καταλήγει ότι το βίωμα της αναπηρίας, ο ρόλος της οικογένειας και το εκπαιδευτικό σύστημα (το πλαίσιο, η βαθμολογική κλίμακα, οι εκπαιδευτικοί, οι συμμαθητές) ήταν οι καθοριστικοί παράγοντες στις εκπαιδευτικές επιλογές των φοιτητών με αναπηρία στη μελέτη της.

Σε προηγούμενο άρθρο τους², ο ψυχολόγος-ψυχαναλυτής Γεώργιος Κουντουράς και η καθηγήτρια Κοινωνικής Εργασίας Αγάπη Κανδυλάκη παρουσίασαν έρευνα αναφορικά με τις απόψεις των επαγγελματιών κοινωνικών λειτουργών για τους εθελοντές στις δομές ψυχικής υγείας. Στο παρόν άρθρο τους, μέσα από την ίδια έρευνα, παραθέτουν τις απόψεις και αντιλήψεις των εθελοντών ψυχικής υγείας σχετικά με την ψυχική ασθένεια και τις αιτίες της. Στην έρευνα συμμετείχαν 25 εθελοντές. Σύμφωνα με τους συγγραφείς, η ανάλυση των δεδομένων προβάλλει μια ενδιαφέρουσα οπτική για την ψυχική ασθένεια: για τους εθελοντές, το ψυχιατρικό σύμπτωμα δεν σημαίνει απαραίτητα παρέκκλιση από το φυσιολογικό, αλλά συχνά αποτελεί μια "διέξοδο" του ασθενή από μια δύσκολη συναισθηματική θέση, ή μια "μορφή αντίστασης" σε μια πιεστική και αβέβαιη πραγματικότητα. Γενικά, οι στάσεις των εθελοντών στη συγκεκριμένη μελέτη κατέδειξαν ευαισθησία και κατανόηση των αναγκών των ασθενών, καθώς και συμπονετική αποδοχή του "άλλου" και της ψυχικής νόσου.

Η Συντακτική Επιτροπή

-
2. Κουντουράς, Γ. και Κανδυλάκη, Α. (2015). Συμμετοχή, συνεργατικότητα και σχέσεις εξουσίας: Ο Εθελοντισμός στην Ψυχική Υγεία μέσα από το πρίσμα των επαγγελματιών κοινωνικών λειτουργών, *Κοινωνική Εργασία*, τεύχος 120, έκδοση Σ.Κ.Λ.Ε.